

BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII

Banca Europeană de Investiții (BEI) acordă finanțări pe termen lung pentru proiecte, garanții și consiliere în vederea promovării obiectivelor Uniunii. Ea sprijină proiecte atât în cadrul UE, cât și în afara UE. Acționari sunt statele membre ale UE. BEI este acționarul majoritar al Fondului european de investiții (FEI) și constituie împreună cu acesta Grupul BEI. În cadrul Planului de investiții pentru Europa propus de Comisie, Grupul BEI face parte dintr-o strategie mai largă menită să acopere deficitul considerabil de investiții, degrevând investitorii de unele dintre riscurile inerente proiectelor.

TEMEI JURIDIC

- Articolele 308 și 309 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Dispoziții suplimentare privind BEI sunt incluse în articolele 15, 126, 175, 209, 271, 287, 289 și 343 din TFUE;
- Protocolul (nr. 5) privind Statutul Băncii Europene de Investiții și Protocolul (nr. 28) privind coeziunea economică, socială și teritorială, anexate la Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

OBIECTIVE

În conformitate cu articolul 309 din TFUE, BEI are misiunea de a contribui la dezvoltarea echilibrată și neîntreruptă a pieței interne în interesul Uniunii. În toate sectoarele economiei, BEI facilitează finanțarea de proiecte care:

- urmăresc dezvoltarea regiunilor mai puțin dezvoltate;
- urmăresc modernizarea sau conversia întreprinderilor ori crearea de noi activități care nu pot fi finanțate în întregime prin mijloacele disponibile în fiecare stat membru;
- sunt de interes comun pentru mai multe state membre.

De asemenea, BEI contribuie la promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii (articolul 175 din TFUE și Protocolul nr. 28). În plus, sprijină punerea în aplicare de măsuri în afara UE care susțin politica de cooperare pentru dezvoltare a Uniunii (articolul 209 din TFUE). BEI sprijină, de asemenea, punerea în aplicare a obiectivelor Strategiei Europa 2020.

Activitățile BEI se axează pe patru domenii prioritare: inovare și competențe, accesul întreprinderilor mici la finanțare, schimbările climatice și mediul și infrastructură strategică.

RESURSE ȘI INSTRUMENTE

A. Resurse

În procesul de realizare a obiectivelor sale, BEI recurge în special la propriile resurse și la piețele internaționale de capital (articolul 309 din TFUE).

1. Resursele proprii

Resursele proprii sunt asigurate de către membrii BEI, adică statele membre (articolul 308 din TFUE). Contribuția la capital a fiecărui stat membru este prevăzută la articolul 4 din Statutul BEI și este calculată în conformitate cu puterea economică a statelor membre. Pentru a consolida rolul BEI în finanțarea economiei și în sprijinirea creșterii economice din Uniune, Consiliul European din iunie 2012 a recomandat o majorare cu 10 miliarde EUR a capitalului subscris și vărsat. Consiliul guvernatorilor BEI a luat în unanimitate o decizie [articolul 4 alineatul (3) din statut] privind majorarea capitalului, care a intrat în vigoare la 31 decembrie 2012. Capitalul subscris s-a majorat la un total de 242,4 miliarde EUR, iar capitalul subscris și vărsat s-a majorat cu 10 miliarde EUR, ajungând la 21,6 miliarde EUR.

2. Piețele de capital

Obținerea de fonduri de pe piețele internaționale de capital prin emiterea de obligațiuni reprezintă sursa principală de finanțare a BEI. Aceasta se numără printre cei mai importanți emitenți supranaționali de obligațiuni din lume. Pentru a obține o finanțare eficientă din punctul de vedere al costurilor, este important un rating de credit excelent. Cele mai importante agenții de rating de credit atribuie în prezent Băncii Europene de Investiții cele mai înalte ratinguri, care reflectă calitatea portofoliului său de credite. BEI finanțează în general o treime din fiecare proiect, dar asistența financiară poate ajunge la 50%.

B. Instrumente

BEI utilizează o gamă largă de diferite instrumente, dar în principal credite și garanții. Cu toate acestea, au fost dezvoltate, de asemenea, o serie de alte instrumente, mai inovatoare, cu un profil de risc mai ridicat. Vor fi concepute și alte instrumente, de asemenea în cooperare cu alte instituții ale Uniunii. Finanțarea oferită de BEI poate fi combinată cu finanțarea din alte surse ale UE (printre altele, bugetul UE), un proces cunoscut sub denumirea de finanțare mixtă. În plus față de finanțarea de proiecte, BEI exercită și o funcție de consiliere.

Creditele sunt acordate mai ales sub formă de credite directe sau intermediare. Creditele directe pentru proiecte sunt acordate în anumite condiții, de exemplu costul total al investiției trebuie să depășească 25 de milioane EUR, iar creditul poate acoperi numai până la 50% din costurile proiectului. Creditele intermediare constau în acordarea de credite băncilor locale sau altor intermediari, care la rândul lor sprijină beneficiarul final. Majoritatea creditelor sunt acordate în statele membre ale UE.

Pentru a crea surse suplimentare de finanțare pentru proiecte de infrastructură de mare anvergură din UE, în special din sectoare-cheie ale energiei, transportului și tehnologiei informației, a fost creată inițiativa Europa 2020 de emitere de obligațiuni pentru finanțarea de proiecte. Etapa-pilot de explorare a fezabilității conceptului a început în vara anului 2012. Aceasta s-a derulat până la sfârșitul anului 2014, care a fost termenul de aprobare a proiectelor, iar închiderea financiară a trebuit să fie realizată până la sfârșitul anului 2016. Având în vedere experiența și cunoștințele sale, BEI joacă un rol important în această inițiativă. BEI a implementat etapa-pilot asigurând „îmbunătățirea calității creditului” sub forma unor instrumente de datorie subordonate. Prin urmare, în Mecanismul pentru interconectarea Europei pentru perioada de programare 2014-2020 au fost integrate mecanisme de îmbunătățire a calității creditului pentru obligațiuni destinate finanțării de proiecte, iar acestea au devenit parte integrantă din oferta standard de produse a BEI.

În plus față de finanțarea pe termen lung, BEI oferă și consiliere în materie de proiecte de infrastructură. De exemplu, instrumentul său „Asistență comună în vederea sprijinirii proiectelor în regiunile europene (Jaspers)”, destinat statelor membre noi și viitoare, oferă consiliere tehnică, economică și financiară pentru întregul ciclu de viață al proiectului cu scopul de a optimiza utilizarea finanțării acordate din fondurile UE (Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Mecanismul pentru interconectarea Europei și Instrumentul de asistență pentru preaderare).

GUVERNANȚĂ ȘI STRUCTURĂ

A. Guvernanța

BEI are personalitate juridică, în conformitate cu articolul 308 din TFUE. BEI este administrată și condusă de un Consiliu al guvernatorilor, un Consiliu de administrație și un Comitet de direcție (articolul 6 din statut). Un Comitet de audit verifică activitățile băncii (articolul 12 din statut).

1. Consiliul guvernatorilor

a. Componentă

Consiliul guvernatorilor este format din miniștrii desemnați de statele membre [articolul 7 alineatul (1) din statut].

b. Sarcini

Consiliul guvernatorilor stabilește Directivele generale referitoare la politica de creditare a băncii și veghează la implementarea lor [articolul 7 alineatul (2) din statut]. În conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din statut, Consiliul guvernatorilor are următoarele sarcini:

- ia decizii legate de creșterea capitalului subscris;
- stabilește principiile aplicabile operațiunilor de finanțare întreprinse în cadrul misiunii băncii;
- exercită prerogativele prevăzute pentru numirea și demiterea din oficiu a membrilor Consiliului de administrație și ai Comitetului de direcție;

- decide cu privire la acordarea finanțării pentru investițiile care urmează să fie realizate total sau parțial în afara Uniunii;
- aprobă raportul anual al Consiliului de administrație, bilanțul anual, contul de profit și pierdere și Regulamentul de procedură al băncii.

Consiliul guvernatorilor îi numește pe cei șase membri ai Comitetului de audit [articolul 12 alineatul (1) din statut], precum și pe membrii Consiliului de administrație [articolul 9 alineatul (2) din statut] și ai Comitetului de direcție [articolul 11 alineatul (1) din statut].

2. Consiliul de administrație

a. Componentă

Consiliul de administrație este alcătuit din 28 de administratori și 18 supleanți. Administratorii sunt numiți pe cinci ani de Consiliul guvernatorilor. Fiecare stat membru desemnează câte un administrator, la fel ca și Comisia [articolul 9 alineatul (2) din statut].

b. Sarcini (articolul 9 din statut):

Consiliul de administrație decide cu privire la:

- acordarea de finanțări, în special sub formă de credite și de garanții;
- contractarea de împrumuturi;
- stabilirea ratelor dobânzilor la împrumuturile acordate, precum și a comisioanelor și a celorlalte taxe.

Consiliul de administrație verifică funcționarea și gestionarea corecte a băncii, în conformitate cu dispozițiile tratatelor și ale statutului și cu Directivele generale stabilite de Consiliul guvernatorilor.

3. Comitetul de direcție

a. Componentă

Comitetul de direcție este format dintr-un președinte și opt vicepreședinți, numiți pe o perioadă de șase ani de Consiliul guvernatorilor, la propunerea Consiliului de administrație. Mandatul lor poate fi reînnoit [articolul 11 alineatul (1) din statut].

b. Sarcini

Comitetul de direcție asigură gestionarea afacerilor curente ale băncii, sub autoritatea președintelui și sub supravegherea Consiliului de administrație; pregătește Deciziile Consiliului de administrație și asigură executarea acestor decizii [articolul 11 alineatul (3) din statut].

4. Comitetul de audit (articolul 12 din statut)

a. Componentă

Comitetul de audit este compus din șase membri numiți de Consiliul guvernatorilor [articolul 12 alineatul (1) din statut].

b. Sarcini

Comitetul de audit verifică, în fiecare an, dacă operațiunile băncii s-au desfășurat în mod corespunzător și dacă evidențele sale au fost corect întocmite. În acest scop, comitetul verifică dacă operațiunile băncii s-au efectuat în conformitate cu procedurile prevăzute în statut și în regulamentul de procedură [articolul 12 alineatul (2) din statut]. Comitetul determină dacă declarațiile financiare, precum și toate informațiile financiare cuprinse în conturile anuale elaborate de Consiliul de administrație oferă o imagine fidelă a situației financiare a băncii [articolul 12 alineatul (3) din statut].

B. Structura

Grupul BEI a fost înființat în anul 2000 și este alcătuit din BEI și Fondul european de investiții (FEI). Fondul european de investiții (FEI) a fost fondat în 1994 și a fost creat ca un parteneriat public-privat (PPP) alcătuit din trei grupuri principale de acționari: BEI, în calitate de acționar majoritar cu 62,2%, Comisia (30%) și alte instituții financiare publice și private (7,8%). FEI oferă diverse forme de instrumente de capital de risc, de exemplu capital de risc. Creditele acordate de FEI se axează în special pe întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) și utilizează o gamă largă de instrumente inovatoare cu scopul de a îmbunătăți accesul IMM-urilor la finanțare.

UN PLAN DE INVESTIȚII PENTRU EUROPA

De la izbucnirea crizei financiare și economice mondiale, UE a suferit din cauza nivelurilor reduse ale investițiilor. Comunicarea Comisiei intitulată „Un plan de investiții pentru Europa” ([COM\(2014\)0903](#)) prezintă orientări privind modalitățile de revigorare a investițiilor în UE, de creare de locuri de muncă și de stimulare a creșterii economice și competitivității pe termen lung. Cadrul legislativ pentru noua inițiativă a fost prezentat în propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european de investiții strategice (FEIS) ([COM\(2015\)0010](#)). Regulamentul a fost adoptat la 25 iunie 2015. Se preconizează ca FEIS să genereze investiții private prin mobilizarea fondurilor publice și să creeze un mediu propice investițiilor. O garanție inițială de 16 miliarde EUR acordată de UE Băncii Europene de Investiții, împreună cu un angajament de 5 miliarde EUR din partea BEI vor atrage fonduri private, mobilizând ca rezultat 315 miliarde EUR sub formă de fonduri suplimentare pentru investiții. Planul nu își propune să înlocuiască programele existente ale UE și BEI, ci să vină în completarea lor.

Regulamentul privind FEIS a instituit, de asemenea, platforma europeană de consiliere în materie de investiții (EIAH), care își propune să ofere consiliere și asistență tehnică pentru identificarea, pregătirea și dezvoltarea proiectelor de investiții. EIAH este un parteneriat între BEI și Comisie, ambele instituții contribuind financiar. Platforma este instituită în cadrul BEI, aceasta fiind responsabilă de gestionarea ei.

În decembrie 2017, a fost adoptat așa-numitul Regulament privind „FEIS 2.0”, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2018 și prin care se prelungeste durata FEIS (până la sfârșitul lui 2020), aducându-se, de asemenea, îmbunătățiri fondului și EIAH. Unul dintre principalele elemente este majorarea garanției UE la 26 de miliarde EUR

și a angajamentului BEI la 7,5 miliarde EUR, cu scopul de a fi mobilizate fonduri suplimentare pentru investiții în valoare de 500 de miliarde EUR.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

În fiecare an, o comisie parlamentară evaluează activitățile BEI și prezintă un raport în cadrul ședinței plenare, la care este invitat președintele BEI. La 27 aprilie 2017, Parlamentul a adoptat o rezoluție referitoare la Raportul anual al BEI pe 2015. Rezoluția a solicitat o raportare mai detaliată privind impactul economic, social și de mediu, precum și valoarea adăugată a operațiunilor BEI. BEI a fost invitată călduros să restabilească coeziunea economică, socială și teritorială ca obiectiv politic principal. Parlamentul a salutat eforturile FEI în ceea ce privește realizarea Inițiativei privind IMM-urile și propunerea Comisiei de a prelungi inițiativa până în 2020. De asemenea, Parlamentul a invitat BEI să își extindă profilul de risc al intervențiilor, în special atunci când sprijină IMM-uri sau desfășoare operațiuni în regiuni dezavantajate din punct de vedere economic, menținându-și totodată ratingul AAA. BEI a fost, de asemenea, invitată să corecteze dezechilibrele geografice actuale și concentrarea sectorială din portofoliul FEIS.

În temeiul regulamentului în vigoare, Parlamentul aprobă directorul executiv și directorul executiv adjunct al FEIS. Creditele anuale din bugetul UE aferente fondului de garantare sunt autorizate de Parlamentul European și de Consiliu în cadrul procedurii bugetare anuale. BEI și Comisia au o serie de obligații de raportare către Parlament, cum ar fi rapoartele anuale, audierile ad hoc și solicitările de informații.

Parlamentul a participat, în calitate de colegislator, în cadrul negocierilor pe marginea propunerii privind FEIS 2.0.

Dario Paternoster / Dražen Rakić
05/2019

